

ELSÄKERHETSVERKET

Information om de nya föreskrifterna ELSÄK-FS 2022:1-3

Elsäkerhetsdagarna 2022, Arlanda
2022-12-05

Anders Richert

Bakgrunden till de nya föreskrifterna

- Någon större revision av föreskrifterna har inte genomförts sedan de trädde i kraft 2008.
- Den tekniska och språkliga utvecklingen i branschen har skapat ett behov av översyn av föreskrifternas innehåll.
- Vissa regler har också blivit omoderna eller annars obehövlige.
- Reglerna har också anpassats till den utveckling som skett i samhället.
- Språkbruket har moderniserats och hänvisningar till annan lagstiftning har uppdaterats.

ELSÄKERHETSVERKET

ELSÄK-FS 2022:1

Elsäkerhetsverkets föreskrifter och allmänna råd om hur starkströmsanläggningar ska vara utförda

Alla typer av elektriska starkströmsanläggningar

Ändringar och nyheter, ELSÄK-FS 2022:1 1 kap. Allmänna bestämmelser

- I den nya föreskriften förtydligas att föreskrifterna omfattar sådana starkströmsanläggningar som avses i 3 § elsäkerhetslagen.
- De tidigare undantagen tas bort.
- Den nya föreskriften renodlas till att gälla för utförande av elektriska starkströmsanläggningar.
(Bestämmelser om skyltning i kontaktledningar återfinns i ELSÄK-FS 2022:2)
- Nya ord under rubriken "Definitioner och förkortningar":

Ändringar och nyheter,
ELSÄK-FS 2022:1
2 kap. God elsäkerhetsteknisk praxis

- Utförandet ska fortsatt vara enligt god elsäkerhetsteknisk praxis.
- Förtydligas så att det framgår att den får avvika från standard, men ...
- Dokumenterad riskbedömning vid avvikelser från utförande enligt standard, 2 kap. 1 §.

Ändringar och nyheter, ELSÄK-FS 2022:1 3 kap. Grundläggande säkerhetskrav

- Hela kapitlet är centralt, inte minst i myndighetens tillsynsarbete, då det uttrycker en grundläggande säkerhetsfilosofi för elektriska starkströmsanläggningar.
Två nya regler läggs till:
 - 7 § Att **innehavaren ska utfärda instruktioner och anvisningar** till den som arbetar vid anläggningen om anläggningens utförande och avsedda användning kräver det.
 - 8 § En **hänvisning** för arbetsgivaren till **Arbetsmiljöverkets regelverk** om instruktioner och anvisningar när det gäller arbetsmiljöregler.
- Ingen förändring i sak är gjord i kapitlet, men vissa redaktionella ändringar är gjorda för att förbättra läsbarheten.

Ändringar och nyheter,
ELSÄK-FS 2022:1
4 kap. Lågspänningsanläggningar

- Bestämmelsen i nu gällande ELSÄK-FS 2008:1, 1 § om "isolerad miljö" upphävs.
 - **Standarden hanterar** de särskilda omständigheterna kring denna skyddsmetod, samt när och hur den får tillämpas.
- Bestämmelsen i nu gällande ELSÄK-FS 2008:1, 4 § om jordfelsbrytare i vissa miljöer upphävs och istället tillämpas god **elsäkerhetsteknisk praxis**.
- Övergångsregeln gällande utvidgning av utrymmen i befintligt torrt rum i bostäder - utan att jordfelsbrytare behöver installeras - finns kvar.

Ändringar och nyheter,
ELSÄK-FS 2022:1
5 kap. Högspänningsanläggningar

Särskilda säkerhetskrav för högspänningsanläggningar

- Förutom redaktionella ändringar innehåller kapitlet **ett närmande till standard, ex, tabell 1 försvinner.**
- Allt finns inte i standard så t ex maximala frånkopplingstider 0,5 (>500A) eller 5 sek (<500A) finns kvar i föreskrifterna.
- Begreppet "icke direktjordat system" ersätts med "högspänningsanläggning med jordslutningsströmmar <500 A" och begreppet "direktjordat system" ersätts med "högspänningsanläggning med jordslutningsströmmar >500 A

Ändringar och nyheter, ELSÄK-FS 2022:1 6 kap. Luftledningar

- I huvudsak redaktionella ändringar för förbättrad läsbarhet.
- Tabellhänvisningar har uppdaterats.
- Kravet om samråd mellan järnvägens innehavare och Elsäkerhetsverket har justerats. Den nya regeln öppnar upp för att järnvägens huvudman och Elsäkerhetsverket kan upprätta ett generellt kravdokument om förläggningshöjd vid korsning mellan kontaktledning och luftledning.

Ändringar och nyheter,
ELSÄK-FS 2022:1
7 kap. Kontaktledningsanläggningar

- I huvudsak redaktionella förändringar såsom språkliga förändringar och paragrafnumrering.
- Regler för elvägar har lagts till och bestämmelser om kompletterande skyddsåtgärder för kontaktledning för järnväg där man inte kan uppfylla avståndskraven till annan infrastruktur har lagts till.
- Regler för varselmärkning flyttas till ny föreskrift om **skyltning**.

ELSÄKERHETSVERKET

ELSÄK-FS 2022:2

Elsäkerhetsverkets föreskrifter och allmänna råd om
skyltning

Varselmärkning

Alla typer av elektriska starkströmsanläggningar

Ändringar och nyheter, ELSÄK-FS 2022:2.

- I de nya föreskrifterna används begreppet "skyltning" istället för "varselmärkning", ordet "märkning" används i 2022:1.
- I huvudsak redaktionella ändringar för förbättrad läsbarhet.
- Föreskrifterna omfattar sådana starkströmsanläggningar som avses i 3 § elsäkerhetslagen. De tidigare undantagen tas därmed bort och de nya föreskrifterna omfattar nu även skyltning av kontaktledningar.
- Ett antal nya ord under rubriken "Definitioner och förkortningar".

Ändringar och nyheter, ELSÄK-FS 2022:2 (forts).

- I de nya föreskrifterna tydliggörs vikten av att innehavaren ska göra en riskbedömning av anläggningen. Faror på grund av el ska i första hand undvikas eller begränsas på andra sätt än genom skyltning, exempelvis genom att förändra konstruktionen eller på annat sätt hantera elfaran.

DVS Skylta när riskerna inte kan undvikas eller begränsas

- En ny formulering i föreskrifterna är den om att "skyltning ska kontrolleras, underhållas och rengöras så att de behåller sin funktion och kvalitet".

Ändringar och nyheter, ELSÄK-FS 2022:2 (forts).

- Skyltning vid luftledningarna
 - Kraven på skyltning vid luftledningarna har inte förändrats i sak.
- Skyltning vid driftrum
 - Dessa regler har inte förändrats i sak utan enbart redaktionella justeringar har gjorts.
- Skyltning vid starkströmsanläggningar med flera kraftkällor eller matningsmöjligheter
 - Nuvarande regler har delats upp i flera bestämmelser för att få en ökad läsbarhet. Även vissa språkliga justeringar har gjorts.

Ändringar och nyheter, ELSÄK-FS 2022:2 (forts).

- Skyltning av starkströmsanläggning med viss elektrisk utrustning.
 - Begreppet "kondensatorbatteri" från ELSÄK-FS 2008:2 har ersatts av begreppet "kvarvarande elektrisk laddning".
- Skyltning inom område för sjötrafik
 - Dessa regler har inte förändrats i sak utan enbart redaktionella justeringar har gjorts.
- Skyltning vid vissa typer av kontaktledningar
 - Bestämmelserna är flyttade från utförandeföreskrifterna till skyltningsföreskrifterna.
 - Inga förändringar i sak.

ELSÄKERHETSVERKET

ELSÄK-FS 2022:3

Elsäkerhetsverkets föreskrifter och allmänna råd om innehavarens kontroll av starkströmsanläggningar och elektriska utrustningar.

ALLTSÅ: starkströmsanläggningar och elektriska utrustningar.

Ändringar och nyheter, ELSÄK-FS 2022:3.

- Ingen förändring i kravet på att genom kontroll säkerställa att starkströmsanläggningarna ger betryggande säkerhet mot person- och sakskada.
- Harmonisering gentemot elsäkerhetslagen (2016:732).
- Särskild kontroll som begrepp har tagits bort och nya krav på dokumenterade rutiner för fortlöpande kontroll har införts.

Ändringar och nyheter, ELSÄK-FS 2022:3 (forts).

- I de nya föreskrifterna förtydligas att föreskrifterna omfattar sådana starkströmsanläggningar som avses i 3 § elsäkerhetslagen.
- Hänvisning till elsäkerhetslagens krav på fortlöpande kontroll samt en närmare precisering av krav på den fortlöpande kontrollen.
- Nytt i föreskrifterna är att innehavaren ska ta fram *rutiner* för hur den fortlöpande kontrollen ska genomföras, rutinerna ska vara dokumenterade (undantag för anläggningar avsedda för enskilt ändamål, dessa omfattas ej).

Ändringar och nyheter, ELSÄK-FS 2022:3 (forts).

- Dokumentationskrav på genomförda kontroller finns kvar för anläggningar där det finns ett krav på ett visst kontrollintervall.
- Kravet på att åtgärda upptäckta fel och brister så snart som möjligt kvarstår.
- För sambyggda luftledningar har begreppet "kontroll" lagts till för att förtydliga att innehavarnas överenskommelse även ska innefatta hur kontrollen ska utföras.

Ändringar och nyheter, ELSÄK-FS 2022:3 (forts).

- Uppdateringar är gjorda till nu gällande lagstiftning om innehavarens ansvar för att säkerställa kompetensen hos personer som utför arbete på eller i anslutning till starkströmsanläggning och elektrisk utrustning.
- Bestämmelse om att innehavaren ska tillhandahålla information till den som ska utföra arbete vid en starkströmsanläggning. Den information som ska tillhandhållas är den information som ska upprättas enligt 2022:1, 3 kap. 7 §.
- Information om arbetsgivarens ansvar har införts som en hänvisning (7 § Arbetsmiljöverkets föreskrifter 2001:1 om systematiskt arbetsmiljöarbete och allmänna råd om tillämpningen av föreskrifterna).